

כדרך הטבע. ויש אתי תשובה ארוכה בהלכה על נושא זה וכך העליתי למעשה. (עיין לעיל עמוד קצח).

בקשת רחמים על חולה חשוך מרפא וסובל יסורין קשים כדי שימות, שנוי הדבר במחלוקת גדולי הפוסקים. העולה למעשה הוא, שרק אם ברור הדבר שאכן חשוך מרפא הוא באמת, ויסורין קשים מנשוא, מותר לזרים שאינם קרוביו לבקש עליו רחמים שימות, אך לא לקרוביו.

קיג

היתר תרומת קרנית או כליה

הנני מאשר קבלת מכתבך מיום כ"ח תמוז דנא, ובתשובה לשאלתך, הריני להודיעך, כי יכול אדם דתי לחתום על הטופס שצירפת למכתב, ובכך לתרום קרנית או כליה וכו', אלא שיש לשים לב לתנאי אותו התניתי בתשובה שציננת מספרי "עשה לך רב" חלק ב' סימן נ"ו, "שהניתוח יעשה בכל הכבוד הראוי". וחזרתי על תנאי זה בתשובתי על תרומת כליה, בחלק ד' סימן ס"ד (ראה בעמוד שכ"ה). שכל ההיתר מבוסס על כך, שהוצאת האבר מגוף המת "תעשה בכל הכבוד הראוי ממש כניתוח של אדם חי". ואמנם ציינתי שם שקשה לי להאמין בכך.

עוד תנאי התניתי שם, שכל ההיתר אינו חל כלל על לב, ודבר זה לא הותר מעולם (ראה שם עמוד שכ"ג).

לכן אדם דתי הרוצה לחתום על הטופס המצורף, חייב להתנות מפורש "פרט ללב", ולהתנות כמו כן, שהניתוח שאחרי המות יעשה

בכל הכבוד הראוי כמו בגוף אדם חי, ובנוכחות רב בית-החולים.
לגופו של דבר יש מצוה בתרומה זו, וה' ישלח רפואה שלימה לכל
חולי עמו ישראל.

קיד

גיוסם של בני תורה

הנני מאשר קבלת מכתבך מיום י' מנחם-אב דנא, בו הקשית על מה
שכתבתי ב"עשה לך רב" חלק ג' סימן נ"ח, על דברי הרמב"ם סוף
הלכות שמיטה ויובל, בדין גיוסם של לומדי תורה וכו'.

האמת אומר כי אין בכל קושיותיך לסתור את המקובל בהכנת דברי
הרמב"ם, ויכול הייתי לתרץ כל קושיותיך בקלות רבה (שאל"כ כיצד
לא הרגישו בהם רבים וטובים שהבינו דבריו כן), אלא שהתכוונתי
בהסברו של ראש-הישיבה שכתבת בשמו, והדברים נשאו חן בעיני,
שלא היתה כונת הרמב"ם להשוות לומדי תורה לבני לוי לענין
פיטור מחובת המלחמה אלא להשוותם לענין שייקראו "קודש
קדשים" כדבריך במכתבך.

ויותר נראה לי על דרך זאת, שכונת הרמב"ם היתה להשוותם לענין
זה שייקראו "חלקו ונחלתו" של הקב"ה, שכך סיים סוף הי"ב על
בני לוי שנאמר "אני חלקך ונחלתך" ופתח בהי"ג, "ולא שבט לוי
בלבד" (הכונה נקראים חלקו ונחלתו של הקב"ה) אלא כל איש וכו'
ויהיה ה' חלקו ונחלתו וכו' ויזכה לו בעוה"ז דבר המספיק לו כמו
שזכה לכהנים וללויים (וסיים בראיה מדוד) הרי דוד ע"ה אומר "ה'
מנת חלקי וכוסי" וכו'. ואולי שגם ראש הישיבה לכך התכוין. עכ"פ
הסברו נראה לי נכון מאד, שכונת הרמב"ם היא לסיים במילי
דאגדתא כפי שעשה גם בסיום יתר חלקי ספרו.